

Sprog og målgruppe er også ramt fint. Bogen vil både være videnskabelig (derfor de mange detaljer, derfor dokumenteret med mange referencer), men også være for lystfiskere og fiskeinteresserede lægmænd. Den rammer de dæleme fint – i indhold, billed-

valg og sprog. Føj, for en god formidling. Her er de ca. 50 ferskvandsfisk på 700 sider, nu er det spændende om de ca. 200 havfisk (pers. komm. H. Carl) vil fylde 2800 sider, men den tid den sorg. Danmarks Naturs gode fe, Aage V. Jensens Fonde, står igen

bag udgivelsen, så denne gode og flotte bog kan fås for en klatskilling 400 bobs. Kender du en lystfisker, så har du gave-ideen – vægt 3,2 kg, har med fisk at gøre og er skøn at lande.

Jens Reddersen

Anmeldelse: SÆLERNES UNIVERS

af Lasse Fast Jensen. Fiskeri- og Søfartsmuseets Forlag 2011, 228 sider, vejl. udsalgspris 225kr.

Det er dejligt for en gang skyld at få en dansk bog om pattedyr i hånden, som ikke bare er en *håndbog*, men en detaljeret bog, som grundigt gennemgår en dyregruppes biologi. Bogen er skrevet i et lidt fagligt passivt sprog, men dette opvejes af de mange spændende facts om sæler, som man bliver grebet af at læse om. Bogen rummer desuden et væld af flotte fotos, som må have kostet en "bondegård" at skaffe til bogen. Sælernes Univers er skrevet til den særligt interesserede læser, og skal man have det fulde udbytte af bogen, kræver det lidt forkundskaber i systematik og fysiologi. En rigtig god ting ved bogen er, at bogen er gennem refereret med henvisninger til en solid referenceliste bagerst i bogen.

Bogen starter med en gennemgang af sælernes evolutionshistorie. En utrolig historie om et pattedyrs overgang fra livet på landjorden til livet i et akvatisk miljø. Evolutionshistorien illustreres med fine stamtræer tegnet af Niels Knudsen. Historien om fundet af sæl-evolutionens "missing link" (*Puijila darwini*), der i rekonstruktion mest af alt minder om en odder, er spændende læsning. *Puijila darwini* blev fundet på den arktiske ø Devon Island i 2007. Fossilet vidner om, at sælernes udvikling også har inkluderet en fase i ferskvand, og at sælerne formentlig opstod i arktiske egne. Afsnittet om evolution slutter naturligt med baggrunden for den nuværende systematiske inddeling af sælerne. Herefter kommer to kapitler om hhv. sælernes biologi og deres fysiologiske tilpasninger til livet i vand.

I kapitlet om sælernes tilpasning til livet i vand var der flere sjove overraskelser for mig bl.a. at sæler har en tendens til at sluges sten og sand, kaldet "gastrolither", og at disse gastrolither formentlig har den funktion, at de skal kompensere for den opdrift som spæklaget giver. Sæler har også en "hæmatokritværdi" som må gøre de fleste cykelryttere blege af misundelse. Mænds hæmatokritværdi ligger normalt på mellem 40-42% og kvinders mellem 37-39%, mens sæler, fx Harlekinsælen, kan levere en hæmatokritværdi på 72%. Dette sammen med en lang række andre fysiologiske tilpasninger gør, at fx Søelefanter og Weddellsæl kan dykke i op mod to timer og undgå dykkersyge.

Afsnittet om "Sælerne i Danmark" læste jeg med særlig interesse, og det var nok det afsnit, jeg ville have startet bogen med, hvis jeg var forfatter, og ville fange den mere alment interesserede læser. Det er altid mere nærværende at læse om dyr, som man har en chance for at komme til at se. I kapitlet om Spættet Sæl er der da også et godt oversigtskort som viser, hvor man skal tage hen, hvis man gerne vil se Spættet Sæl. I afsnittene om Spættet Sæl og Gråsæl beskrives bl.a. deres vekslende bestandsantal igennem tiden. Sjovt er det at læse, at vi faktisk har haft besøg af Hvalros, Klapmyds, Grønlandsæl og Ringsæl i danske farvande. I bogens sidste del gennemgås de 36 sælarter, som i dag findes rundt om i verden, med beskrivelsen af hver sælart følger en bestandsstatus og et udbredelseskort.

Bogen er meget grundig, men jeg savner en smule om sælernes intelligens og alle de forsøg, der er lavet med især søløver og deres evne til opgaveløsning og sprogforståelse. Jeg har selv haft fornøjelsen af at svømme sammen med Galapagos Søløver, og her er man ikke i tvivl om, at det er intelligente dyr, man har med at gøre. Søløver betragter en med ligeså stor interesse, som man betragter dem. De er både legesyge og nysgerrige. Jeg ved at et amerikansk forskerhold i 1980'erne lærte tre søløver bl.a. søløven "Rocky" 190 gestus, som kunne kombineres på over 7000 forskellige måder. Søløverne kunne ligesom delfiner på kommando hente og bringe et objekt hen til et andet objekt, og forsøgene tydede på, at søløver havde simpel sprogforståelse, og at de dannede et indre billede af den genstand de skulle hente. De søgte nemlig længere efter objektet, hvis de fik besked om at hente noget, der ikke var i poolen. Andre forsøg med søløver viser også, at de til en vis grad kan tænke logisk og inddele ting i kategorier. Der er sikkert kommet flere forsøg siden, som kunne have dannet grundlag for et afsnit om sælernes intelligens.

Men selv om jeg savner lidt om de "kognitive" forsøg med søløver, så er jeg blevet meget klogere ved at læse Lasse Fast Jensens bog om sæler. Der ligger uden tvivl en enorm viden og et enormt litteraturarbejde bag bogen, som jeg på det varmeste kan anbefale andre at læse.

Sussie Pagh

